

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

ANNEXES 1 to 5

MELLÉKLETEK

a következőhöz

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

Iránymutatás a széles sávú hálózatokhoz nyújtott állami támogatásokról

I. MELLÉKLET – FELTÉRKÉPEZÉS

1. ALKALMAZÁSI KÖR

- (1) A melléklet a helyhez kötött és a mobilhálózatok kiépítésére irányuló állami támogatási beavatkozások alátámasztását célzó feltérképezési gyakorlat végrehajtásának javasolt módszereit vázolja fel.
- (2) Célja, hogy átláthatóbbá tegye a hálózatok rendelkezésre állására és teljesítményére vonatkozó információk összegyűjtésére és értékelésére szolgáló módszertant.
- (3) A melléklet a helyhez kötött hozzáférési hálózatok, valamint a mobil és a vezeték nélküli hozzáférési hálózatok esetében a következőket sorolja fel:
 - i. a hálózatok teljesítményének feltérképezéséhez használandó kritériumok; és
 - ii. az illetékes hatóságok által a szolgáltatott információk pontosságának ellenőrzése érdekében gyűjthető információk; valamint
 - iii. az infrastruktúrára vonatkozó azon kiegészítő információk, amelyeket az illetékes hatóságok a konkrét helyzetekben kérhetnek az üzemeltetőktől, amennyiben ez az alapos vizsgálat elvégzése érdekében kellően indokolt¹.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

- (4) A feltérképezés célja azon „elérhető teljesítmény” objektív bemutatása, amelyre „csúcsidei feltételek” mellett számítani lehet.
- (5) Az „elérhető teljesítményt” legalább azon letöltési és feltöltési sebességekben kifejezve kell jellemezni, amelyekre a csúcsidei feltételek mellett számítani lehet.
- (6) Az állami beavatkozásért felelős hatóságok más teljesítménykritériumokat is feltérképezhetnek a hálózatok csúcsidei feltételek melletti teljesítményének jellemzésére (pl. késleltetés, csomagvesztés, csomaghiba, késleltetésingadozás, szolgáltatás rendelkezésre állása²). A tagállamok annak érdekében járhatnak el így, hogy az állami beavatkozás célzottabb legyen a piaci hiányosságok kezelése szempontjából és biztosítsa a megfelelő minőségi ugrást.
- (7) A csúcsideő a nap szokásosan egyórás időszaka, amikor a hálózat általában teljes terhelés alatt van³. A csúcsideő tagállamonként és régióként változhat. Következésképpen a legnagyobb kihívást jelentő csúcsideő meghatározása érdekében ajánlott konzultálni a nemzeti szabályozó hatóságokkal.
- (8) A „csúcsidei feltételek” azok a feltételek, amelyeket a hálózat a „csúcsideőben” várhatóan tapasztal. A megfelelő csúcsidei feltételeket a helyhez kötött hozzáférési

¹ Ez adott esetben a nemzeti joggal összhangban bizalmas kezelés tárgyát képezheti.

² E minőségi kritériumok esetében a BEREC által előírt műszaki előírásokat ajánlott alkalmazni: IP csomaghibaarány (Y.1540); IP csomagvesztés (Y.1540); IP csomag kétirányú késleltetése (RFC 2681); IP csomagkésleltetés ingadozása (RFC 3393); IP szolgáltatás rendelkezésre állása (Y.1540).

³ BEREC BoR (20) 165.

hálózatok tekintetében a 3.1. szakasz, a mobil és a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok esetében pedig a 4.1. szakasz sorolja fel.

- (9) A feltérképezést a helyhez kötött és a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok esetében cím szinten kell elvégezni a „csatlakoztatható helyszínek” alapján, mobilhálózatok esetében pedig cím szinten vagy legfeljebb⁴ 100x100 méteres négyzethálók⁵ alapján.
- (10) A „csatlakoztatható helyszín” olyan helyszín, amely rövid időn belül, normál aktiválási díj mellett csatlakoztatható a végfelhasználó számára, függetlenül attól, hogy a helyszín csatlakozva van-e a hálózathoz. Az érdekelt felek csak abban az esetben jelenthetik be a helyszínt csatlakoztathatónak, ha a végfelhasználó kérelmére kötelezettséget vállalnak arra, hogy a kérelem időpontjától számított négy héten belül bekapcsolják a helyszínt és aktiválják a szolgáltatást, rendes aktiválási díjak mellett, azaz további vagy rendkívüli költségek nélkül, és semmi esetre sem az érintett tagállamban alkalmazott átlagos aktiválási díjakon felüli díjért.
- (11) A hálózataik teljesítményére vonatkozó tájékoztatás során az érdekelt feleknek indokolt a legszigorúbb tudományos és szakmai normákat követniük. A feltérképezéshez használt módszertannak és eljárásoknak ajánlott különösen az elfogadott szakmai normákon alapulniuk.
- (12) A teljesítményadatok közlésekor az üzemeltetőknek figyelembe kell venniük minden olyan szűk keresztmetszetet, amely megakadályozhatja őket abban, hogy ténylegesen elérjék a bejelentett teljesítményt (pl. felhordó hálózat). Amennyiben az üzemeltetők nem erősítik meg, hogy ezen az alapon szolgáltatott információkat, a tagállamok figyelmen kívül hagyhatják ezt az információt.
- (13) Ami a feltérképezési gyakorlat végrehajtásának alternatív módszereit illeti, például a csomagkapcsolt helyhez kötött hálózatok esetében, a hatóságok – kellően indokolt esetben – alternatívaként javasolhatják a legterheltebb (szűk keresztmetszetű) kapcsolatok 20 %-os kihasználtsági tényezőjének alkalmazását, amelyet úgy határoznak meg, hogy az átlagos forgalmi rátát elosztják a névleges forgalmi rátával csúcsidőben. Vezeték nélküli és mobil hálózatok esetében a hatóságok javasolhatják például a 95 %-os cellahatár-valószínűséget alapul vevő számítást vagy a legalább 50 %-os⁶ névleges cellaterhelés⁷ kiszámítását mint alternatív módszert. Mindenesetre az alkalmazott módszertől függetlenül valamennyi hálózati teljesítményadatot „csúcsidei feltételek” mellett kell megadni a (8) pontnak megfelelően.

⁴ Javasolt kisebb négyzethálókat (azaz 20x20 métert) előnyben részesíteni.

⁵ Az adatokat földrajzi területek (poligonok) formájában ajánlott megadni (raszteres & vektoros adatok).

⁶ Ha az így kapott cellaterhelés 50 %-nál kisebb, azt az üzemeltetőknek ajánlott megfelelően megindokolniuk az illetékes hatóságok felé.

⁷ A „cellaterhelés” a bázisállomás végfelhasználók által egy bizonyos szolgáltatás tekintetében felhasznált erőforrásainak átlagos százalékos aránya.

3. AJÁNLOTT MÓDSZER A HELYHEZ KÖTÖTT HOZZÁFÉRÉSI HÁLÓZATOK SEBESSÉGÉNEK FELTÉRKÉPEZÉSÉRE

3.1. A HELYHEZ KÖTÖTT HOZZÁFÉRÉSI HÁLÓZATOK SEBESSÉGÉNEK FELTÉRKÉPEZÉSÉRE VONATKOZÓ KRITÉRIUMOK

- (14) E feltérképezési módszer alkalmazásában a tagállamoknak tájékoztatást kell kérniük az érdekelt felektől a hálózatuk által csúcsidei feltételek mellett biztosított sebességről.
- (15) Csúcsidei feltételekről van szó minden olyan esetben, amikor a felhasználók legalább 20 %-a aktív, és egyidejűleg továbbít az üzemeltető által mindegyikük számára mind downstream, mind upstream kínált névleges csúcssebességen, ami megfelel a túlfoglalási arány szokásos meghatározásának⁸.

3.2. ELLENŐRZÉSI CÉLÚ INFORMÁCIÓK – BEVÁLT GYAKORLATOK

- (16) Az érdekelt felek opportunista magatartásával kapcsolatos kockázatok csökkentése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltatott információ elégséges, következetes és megbízhatóan alapul vehető legyen, a célterületen nyújtott szolgáltatások teljesítése késedelmének elkerülése érdekében a feltérképezést végző illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy ellenőrzési célból további információt kérnek az érdekelt felektől hálózataikra vonatkozóan.
- (17) Az illetékes hatóságok felkérhetik az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be az elérhető teljesítményük kiszámításához használt módszertan teljes leírását, beleértve többek között, de nem kizárólag a következőket:
 - i. az alkalmazott hozzáférési hálózati technológia (FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL + DOCSIS.x vektorizálása stb.), a megfelelő szabvány teljes körű leírásával;
 - ii. a hálózat topológiája (pl. P2P vagy P2MP), beleértve a kábelek/szálak fizikai elrendezését tükröző egyszerűsített ábrát (például fa topológiát egy GPON esetben);
 - iii. a hálózat topológiájában található szűk keresztmetszetű kapcsolatok, azaz a nagyobb statisztikai multiplexelési nyereséggel rendelkező hálózati szegmensek, beleértve vagy i. az ilyen kapcsolat méretezéséhez használt túlfoglalási arányt (pl. a felhordó hálózatban) vagy ii. az ilyen szűk keresztmetszetű kapcsolatok esetében végzett kapacitástervezési gyakorlatot érintő egyértelmű információt. A hatóság bármely esetben kérheti a végfelhasználó számára elérhető sebesség statisztikai jellemzését (pl. az átlagos vagy szokásos sebesség, vagy a végfelhasználó számára bármely időpontban biztosítandó névleges sebesség elérésének valószínűsége, a felhasználói modell feltételezéseinek megadásával).

⁸ Ugyanaz a hálózati infrastruktúra nagyon eltérő teljesítményszinteket biztosíthat a végfelhasználók számára attól függően, hogy hány felhasználóra alkalmaznak multiplexelést a szűk keresztmetszetű kapcsolatokban, és hogy mekkora a névleges sebességük. A teljesítmény az egyidejűleg aktív felhasználók számától függ (amely csúcsidei feltételek idején növekszik). Az ilyen „statisztikai multiplexelési nyereség” (legalább 20 %, azaz 1:5 tevékenységi szint) azt is megköveteli, hogy az üzemeltetők kellően pontos modellt alkalmazzanak a felhasználói forgalom megosztására.

3.3. A RÉSZLETES ELLENŐRZÉS CÉLJÁT SZOLGÁLÓ INFORMÁCIÓK – BEVÁLT GYAKORLATOK

- (18) Az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy előírják az érdekelt felek számára, hogy részletes ellenőrzés – például a benyújtott teljesítmény kiszámításához használt módszertan felülvizsgálata – céljából szolgáltatassanak további információkat a hálózati elemekről és azok elhelyezkedéséről.
- (19) Az illetékes hatóságok ezért felkérhetik az érdekelt feleket, hogy nyújtsanak be további információkat a helyhez kötött hálózat hozzáférési részére vonatkozóan, ideértve többek között, de nem kizárólag a következőket:
- a szekrények elhelyezkedése és a vezetékek távolsága a szekrénytől a háztartásig;
 - egyértelmű információk a teljesítménymérleg számításáról (pl. arról, hogy a vételi jelteljesítményszintet hogyan kell a bitsebességhez, a teljesítménymérleg alkalmazott tartalékaihoz hozzárendelni stb.). Az illetékes hatóságok felkérhetik az üzemeltetőket, hogy bocsássák rendelkezésre a hálózati szolgáltatások tervezéséhez és méretezéséhez használt valamennyi vonatkozó teljesítménymérleget, azok fő paramétereivel együtt, beleértve az üzemeltető által a teljesítménymérleg kidolgozása érdekében követett módszertan leírását és a logikai alapot.

4. AJÁNLOTT MÓDSZER A MOBIL ÉS A VEZETÉK NÉLKÜLI HELYZEHZ KÖTÖTT HOZZÁFÉRÉSI HÁLÓZATOK FELTÉRKÉPEZÉSÉRE

4.1. A MOBIL ÉS A VEZETÉK NÉLKÜLI HELYZEHZ KÖTÖTT HOZZÁFÉRÉSI HÁLÓZATOK TELJESÍTMÉNYÉNEK FELTÉRKÉPEZÉSÉRE VONATKOZÓ KRITÉRIUMOK

- (20) E feltérképezési módszer alkalmazásában a tagállamoknak ajánlott felkérniük az érdekelt feleket, hogy hálózati teljesítményüket a következő elvek figyelembevételével számítsák ki:
- alkalmazzák a bevált ágazati gyakorlatokat⁹, figyelembe véve a vezeték nélküli jelterjedésre gyakorolt valamennyi jelentős hatást¹⁰;
 - alapozzák a számítást a bejelentett teljesítmény elérésének 95 %-os cellahatár-valószínűségére¹¹, de mindenesetre legalább a bejelentett teljesítmény elérésének 95 %-os valószínűségére minden hálózati ponton, figyelembe véve a terjedési körülmények véletlenszerű hatások miatti lehetséges változásait és az érintett területen belüli pontok közötti lehetséges eltéréseket (azaz cím szinten vagy legfeljebb 100x100 méteres négyzethálók

⁹ A bevált ágazati gyakorlatok olyan modellezési paramétereket, eszközöket, tervezést és hibahatárokat jelentenek, amelyek a vezeték nélküli hírközlő rendszerek és üzleti tevékenységek tervezése során gyakoriak, és amelyeket a terület szakértői kellően megbízhatónak és pontosnak ítélnének, ha ellenőrizni kívánják a módszertant.

¹⁰ Például terep, épület és zavarás, amikor előre jelzik a vételi jelteljesítményt.

¹¹ A „cellahatár-valószínűség” annak valószínűségét jelenti, hogy a minimális teljesítményt eléri a lefedett terület végső határán (a lefedettség legnagyobb bejelentett távolsága a figyelembe vett területen). A számításnak reális terjedési szimulációkon, a teljesítménymérlegre vonatkozó számításokon és elegendő tartalékokon kell alapulnia.

alapján);

iii. a csúcsidei feltételekre az alábbi feltevéseket alkalmazzák:

- a. mobilhálózatok esetében legalább 50 %-os¹² névleges cellaterhelés¹³, vagy magasabb, ha a csúcsidei forgalmi feltételek lényegesen magasabbak;
- b. vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok esetében a várható reális csúcsidei forgalmi feltételeket ajánlott alapul venni a számításokhoz szükséges megfelelő cellaterhelés származtatásához¹⁴;

iv. végfelhasználónként és kültéri antennák alapján adják meg a teljesítményt. Ha egy vevőantennát több végfelhasználó között osztanak meg, ajánlott úgy tekinteni, hogy az összteljesítmény egyenlően oszlik meg a végfelhasználók között¹⁵;

v. több technológiával¹⁶ és több frekvenciával¹⁷ történő lefedettség esetén technológiánként és üzemi frekvenciánként adják meg a teljesítményt, figyelembe véve a frekvenciánként ténylegesen rendelkezésre álló sávszélességet. Nem engedélyezett frekvenciák használata esetén ezt ajánlott egyértelműen feltüntetni.

(21) A (12) ponttal összhangban az üzemeltetőknek különösen a következőket kell figyelembe venniük:

- i. a felhordó hálózat típusa¹⁸ és kapacitása minden bázisállomás esetében¹⁹;
- ii. helyhez kötött vezeték nélküli hozzáférési hálózatok esetében az egyes számított négyzethálókból jelen lévő, kiszolgált és csatlakoztatható helyszínek száma.

¹² Ha az így kapott cellaterhelés 50 %-nál kisebb, azt az illetékes hatóságoknak ajánlott megfelelően megindokolniuk.

¹³ A „cellaterhelés” a bázisállomás végfelhasználók által egy bizonyos szolgáltatás tekintetében felhasznált erőforrásainak átlagos százalékos aránya.

¹⁴ A csúcsidei forgalomra vonatkozó becslés hiányában a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférés névleges 90 %-os cellaterhelését kell használni. A vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférésre vonatkozó (a mobilhálózatokhoz képest) magasabb cellaterhelés a várhatóan eltérő felhasználási mintázatot tükrözi, amely nagyobb versenyt eredményez a kiszolgált bázisállomás közös erőforrásainak használatáért.

¹⁵ Vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférés esetén ez a helyzet állhat fenn a többalakos épület közös tetőantennái tekintetében.

¹⁶ 3G UMTS és HSPA technológiák; 4G LTE vagy LTE-advanced technológiák; 5G, vagy a 3GPP Release 15 (New Radio (NR) – nem önálló; a törzshálózat 4G) vagy az önálló NR (a törzshálózat 5G), és a további fejlesztések – 3GPP Release 16, amely fejlesztés alatt áll és új előírásokat tartalmaz az 5G-re vonatkozóan. Az illetékes hatóság a 3GPP-alapú technológiákról információkat gyűjthet – és ajánlott, hogy gyűjtsön – annak érdekében, hogy az alkalmazott 3GPP Release szintek ismertek legyenek, de a korábbi részletezettség is megfelelő.

¹⁷ Ennek célja a 6 GHz alatti és a milliméteres hullámhosszú frekvenciasávok elkülönítése, mivel azokat gyakran különböző szolgáltatási kategóriákban használják.

¹⁸ Optikai szál, szolgáltatói szintű réz ethernet, vezeték nélküli stb.

¹⁹ Száloptikás kapcsolat esetén ez általában elegendőnek tekinthető.

4.2. ELLENŐRZÉSI CÉLÚ INFORMÁCIÓK – BEVÁLT GYAKORLATOK

- (22) Az érdekelt felek opportunistá magatartásával kapcsolatos kockázatok csökkentése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltatott információ elégséges, következetes és megbízhatóan alapul vehető legyen, a célterületen nyújtott szolgáltatások teljesítése késedelmének elkerülése érdekében a feltérképezést végző illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy ellenőrzési célból további információt kérnek az érdekelt felektől.
- (23) Az illetékes hatóságok így felkérhetik az érdekelt feleket, hogy nyújtsák be a lefedettségi térképük kiszámításához használt módszertan teljes leírását, beleértve többek között, de nem kizárólag a következőket:
- i. terjedési modellek és fő paraméterek a terjedés szimulációjához;
 - ii. a hálózati elemekre és különösen az antennákra vonatkozó általános információk (pl. átviteli teljesítmény, MIMO, antennahelyek);
 - iii. alapvető információk a teljesítménymérleg számításáról (pl. arról, hogy a vételi jelteljesítményszintet hogyan kell a bitsebességhez, a teljesítménymérleg alkalmazott tartalékaihoz hozzárendelni stb.). Ajánlott, hogy az érdekelt felek bocsássák rendelkezésre a hálózati szolgáltatások tervezéséhez és méretezéséhez használt valamennyi vonatkozó teljesítménymérleget, azok fő paramétereivel együtt, beleértve az üzemeltető által a teljesítménymérleg kidolgozása érdekében követett módszertan leírását és a logikai alapot;
 - iv. a cellahelyek elhelyezkedése;
 - v. a felhordó hálózat jellemzői.

4.3. A RÉSZLETES ELLENŐRZÉS CÉLJÁT SZOLGÁLÓ INFORMÁCIÓK – BEVÁLT GYAKORLATOK

- (24) Az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy előírják az érdekelt felek számára, hogy részletes ellenőrzés – például a benyújtott teljesítmény kiszámításához használt módszertan felülvizsgálata – céljából szolgáltatassanak további információkat a hálózati elemekről és azok elhelyezkedéséről. Az illetékes hatóságok ezért felkérhetik az érdekelt feleket, hogy nyújtsanak be további információkat a hálózataikra vonatkozóan, ideértve többek között, de nem kizárólag a következőket:
- i. az adóberendezések száma az egyes helyszíneken;
 - ii. az ilyen adóberendezések tengerszinthez viszonyított magassága;
 - iii. a szektorok száma az egyes cellahelyeken;
 - iv. az adóberendezéseknél használt technológia, beleértve a MIMO-elrendezést, és a rendelkezésre álló csatorna-sávszélesség;
 - v. az egyes adóberendezések által használt hatékony izotrópikus átviteli teljesítmény.

II. MELLÉKLET – AZ EUMSZ 107. CIKKE (1) BEKEZDÉSÉNEK HATÁLYA ALÁ NEM TARTOZÓ ÁLLAMI BEAVATKOZÁSOK

- (1) A következő szakaszok átfogó, de nem kimerítő áttekintést nyújtanak azokról az esetekről, amikor ez az iránymutatás nem alkalmazható. Tekintettel az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdésében foglalt kritériumok kumulatív jellegére, ha az egyik kritérium nem teljesül, kizárható az állami támogatás megléte, ezért az intézkedést ezen iránymutatás szerint a végrehajtását megelőzően nem szükséges bejelenteni a Bizottságnak.

5. A GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG HIÁNYA

- (2) Nem minősül állami támogatásnak az olyan tevékenységekhez nyújtott támogatás, amelyek nem gazdasági jellegűek²⁰, azaz amelyeket nem a piacon áruk vagy szolgáltatások nyújtásához használnak fel. Ezért a nem kereskedelmi hasznosításra szánt infrastruktúra finanszírozása elvben nem tartozik az állami támogatási szabályok hatálya alá. Ez például azokra az esetekre vonatkozik, amikor állami finanszírozást irányoznak elő olyan infrastruktúra kiépítésére vagy széles sávú szolgáltatások beszerzésére, amelyek a közigazgatás saját igényeinek kielégítését célozzák, például azt, hogy kizárólag hatóságokat kapcsoljanak össze egymás között olyan „zárt hálózatokon” keresztül, amelyeket nem kereskedelmi hasznosításra szánnak²¹. Következésképpen az ilyen tevékenységek finanszírozása nem tartozik az állami támogatási szabályok hatálya alá, és ennek megfelelően a kapcsolódó „zárt hálózatok” állami finanszírozása sem²².
- (3) Ha azonban egy ilyen hálózatot (például annak többletkapacitását) kereskedelmi széles sávú befektetők vagy más üzemeltetők rendelkezésére bocsátanak, az ilyen infrastruktúra állami finanszírozása állami támogatásnak minősülhet. Hasonlóképpen, ha egy eredetileg „zárt hálózatot” később kereskedelmi használatra bocsátanak rendelkezésre, az állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazhatók lehetnek²³. Ha például a hatóságok egy harmadik felet választanak ki konnektivitási szolgáltatások nyújtójaként, és finanszírozzák egy hálózat kiépítését a hatóságok saját szükségleteinek kielégítése érdekében, állami támogatásról lehet szó, ha az adott szolgáltató az infrastruktúrát más kereskedelmi tevékenységekhez használja.
- (4) Ha egy széles sávú infrastruktúra egyszerre szolgál gazdasági és nem gazdasági jellegű tevékenységek végzésére, annak állami finanszírozása csak annyiban tartozik

²⁰ Lásd: Bizottsági közlemény az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett állami támogatás fogalmáról (az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény), 201. és azt követő pontok (HL C 262., 2016.7.19., 1. o.).

²¹ Lásd: a Bizottság C(2007) 2212 végleges határozata (2007. május 30.) az N 46/07. számú – Egyesült Királyság – Welsh Public Sector Network Scheme ügyben (HL C 157., 2007.7.10., 3. o.).

²² Lásd: a Bíróság 2012. december 19-i ítélete, Mitteldeutsche Flughafen és Flughafen Leipzig-Halle kontra Bizottság, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, 42. pont; a Bizottság C(2007) 2212 végleges határozata (2007. május 30.) az N 46/07. számú – Egyesült Királyság – Welsh Public Sector Network Scheme ügyben (HL C 157., 2007.7.10., 3. o.).

²³ Lásd: a Bizottság C(2011) 3498 végleges határozata (2011. május 23.) az SA.31687. (N 436/2010.) számú – Olaszország – Széles sávú hozzáférés Friuli Venezia Giulia-ban (Ermes projekt) ügyben (HL C 274., 2011.9.17., 3. o.); a Bizottság C(2010) 5696 határozata (2010. augusztus 11.) az N 407/09. számú, Spanyolország – Optikai szál Katalóniában (Xarxa Oberta) ügyben (HL C 259., 2010.9.25., 1. o.).

az állami támogatási szabályok hatálya alá, amennyiben azt a szóban forgó gazdasági tevékenységekhez²⁴ kapcsolódó költségekre fordítják. Annak elkerülése érdekében, hogy a gazdasági tevékenységekre vonatkozó állami támogatási szabályokat alkalmazni kelljen, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a nem gazdasági tevékenységre nyújtott állami finanszírozást ne lehessen felhasználni a gazdasági tevékenységek keresztfinanszírozására; ezt például úgy lehet biztosítani, hogy a hálózatot kereskedelmi célokra használó üzemeltető piaci árat fizet a hálózat e használatáért, és hogy az állami finanszírozást a nem gazdasági tevékenységek (tőkeköltséget is magában foglaló) nettó költségére korlátozzák, amelyet a könyvelések egyértelmű szétválasztása alapján kell meghatározni²⁵.

6. ÁLLAMI FORRÁS/SZELEKTIVITÁS HIÁNYA

6.1. NEM MONETÁRIS KERESLETOLDALI INTÉZKEDÉSEK

- (5) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem monetáris keresletoldali intézkedésekkel élénkítik a széles sávú szolgáltatások iránti keresletet. A nem monetáris keresletoldali intézkedések elvben nem minősülnek állami támogatásnak. Ezek különböző formákat ölthetnek.
- (6) Lehetnek köztük olyan intézkedések, amelyek célja a széles sávú internet-hozzáférés érzékelt értékének növelése a széles sávú kereslet ártól eltérő szempontjainak kezelése révén. Az ilyen intézkedések általában vagy a rendelkezésre álló tartalom minőségének javítására²⁶, vagy a fogyasztók e tartalom felhasználásának módjáról szóló tájékoztatására irányulnak.
- (7) A nem monetáris keresletoldali intézkedések olyan keresletcsoportosítási eszközök formáját is ölthetik, amelyek segítségével csökkenthető a potenciális szolgáltatók számára a piac méretével kapcsolatos bizonytalanság, koordinálható a kereslet, és nagyobb bizonyosságot lehet nyújtani az adott piacra való belépés várható nyereségével kapcsolatban. Ez történhet úgy, hogy először felmérésekkel mérik a potenciális keresletet, majd a felmérések eredményeit közzéteszik a hatóságok nyilvánosan elérhető honlapján. Ez magában foglalhatja a felhasználók kiépítést megelőző általános támogatását, például szolgáltatási platformokon keresztül, annak érdekében, hogy az állami vagy magánberuházások előtt ellenőrizték és csoportosítsák a kereslet bizonyos szintjét. A felhasználóknak lehetőségük adódhat arra is, hogy alulról felfelé építkező/önsegítő beruházási modellek – például szövetkezetek – révén egy projekt érdekelt felévé váljanak. Ezt az információt ajánlott megkülönböztetésmentes feltételek mellett valamennyi üzemeltető rendelkezésére bocsátani. Ha azonban az így csoportosított keresletet csak egy

²⁴ Lásd: a Bizottság C(2010) 5696 határozata (2010. augusztus 11.) az N 407/09. számú ügyben – Spanyolország – Optikai szál Katalóniában (Xarxa Oberta) (HL C 259., 2010.9.25., 1. o.). Lásd még az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 205. pontját.

²⁵ Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 206. pontját. A nem gazdasági és gazdasági tevékenységekre egyaránt használt tőkekiadásokat (és a kapcsolódó értékcsökkenéseket) a vonatkozó felosztási kulcsok alapján kell felosztani a két tevékenység között.

²⁶ Idetartozhat i. az e-kormányzati programok előmozdítása (pl. távorvoslás, elektronikus egészségügyi ellátás, távoktatás, IKT az iskolákban); ii. a helyi és ágazati digitális tartalmak (pl. kulturális örökség, idegenforgalom, oktatási tartalom, helyi mezőgazdaság/élelmiszertermékek stb.) népszerűsítése; iii. az internetbiztonság növelése, a magánélet védelme, valamint a minőségi és reklámszabványok meghatározása.

üzemeltető vagy kiválasztott üzemeltetők számára teszik elérhetővé, például úgy, hogy az ügyfeleket egyetlen szerződésben vonják össze, vagy úgy, hogy a felhasználók kötelezettséget vállalnak arra, hogy egyetlen vagy néhány üzemeltetőnél fizetnek elő, ez az említett üzemeltetőknek nyújtott állami támogatást eredményezhet.

6.2. KÖZIGAZGATÁSI ÉS SZABÁLYOZÁSI INTÉZKEDÉSEK

- (8) A tagállamok a vállalatoknak nyújtott közvetlen finanszírozáson túl különféle típusú intézkedéseket alkalmazhatnak a széles sávú, és különösen az 5G hálózatok kiépítésének felgyorsítása érdekében²⁷. A jogi kötelezettségekkel összhangban (vagy azokon túl) a tagállamok megkönnyíthetik például a szolgalmi jogok odaítélésének folyamatát²⁸ és/vagy megkövetelhetik, hogy a hálózatüzemeltetők osszák meg infrastruktúrájuk egy részét. A szabályozásokkal összhangban a tagállamok előírhatják továbbá, hogy az üzemeltetők hozzáférést kapjanak nagyon nagy sebességű hálózatok elemeinek fogadására képes, közjogi szervek által ellenőrzött fizikai infrastruktúrához²⁹.
- (9) Azok az üzemeltetők, amelyek nagyon nagy sebességű hálózatokat kívánnak kiépíteni, kérhetik a részben vagy egészben közpénzből finanszírozott építési munkákat végző elektronikus hírközlési, gáz-, villamosenergia-, fűtési és vízvezetési vállalatokat, hogy teljesítsék az építési munkák összehangolására irányuló észszerű kérést, feltéve, hogy ez nem jár többletköltségekkel és nem akadályozza a munkák összehangolása feletti ellenőrzést³⁰. Az ilyen összehangolás nem minősül állami támogatásnak, feltéve, hogy a kérelmező üzemeltető viseli saját költségeit, és hogy a lehetőséget átlátható és megkülönböztetésmentes módon valamennyi érdekelt üzemeltető (azaz a villamosenergia-, a víziközmű-szolgáltatók stb.) számára felkínálják, nem csak az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára³¹. Nem zárható ki azonban, hogy az ilyen munkák állami finanszírozása állami támogatást vonhat

²⁷ Amint azt a Bizottság összekapcsoltsági eszköztárról szóló ajánlása is kifejti; a Bizottság ajánlása (2020. szeptember 18.) az Unió Covid19-válság utáni gazdasági fellendülésének támogatása érdekében a hálózati összekapcsoltságot elősegítő, a nagyon nagy kapacitású hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére, valamint az 5G rádióspektrumhoz való időben történő és beruházásbarát hozzáférés biztosítására szolgáló közös uniós eszköztárról (C(2020) 6270 final).

²⁸ A széles sávú hálózatok kiépítési költségeinek csökkentéséről szóló irányelv (a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről szóló, 2014. május 15-i 2014/61/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 155., 2014.5.23., 1. o.) gyorsabb, egyszerűbb és átláthatóbb engedélyezési eljárásokat ír elő.

²⁹ A széles sávú infrastruktúra kiépítési költségeinek csökkentéséről szóló irányelv értelmében az új épületeket nagy sebességű fizikai infrastruktúrával (például minialépítményekkel) kell felszerelni, és hozzáférést kell biztosítani az épületen belüli infrastruktúrához.

³⁰ Az építési munkák – például az utak felbontása a nagy sebességű hálózatok kiépítéséhez – a nagy sebességű hálózatok kiépítési költségeinek akár 80 %-át is kitehetik.

³¹ Lásd a Bizottság C(2010)889 határozata (2010. február 8.) az N 383/09. számú – Németország – Az N 150/2008. számú széles sávú állami támogatási program módosítása – Széles sáv Szászország vidéki területein ügyben (HL C 93., 2010.4.13., 8. o.). Ez az ügy olyan helyzetet érintett, amelyben az általános építési munkák, úgymint az útkarbantartás, nem minősültek állami támogatásnak. A német hatóságok által hozott intézkedések „általános építési munkának” minősültek, amelyeket az állam karbantartási célból mindenképpen elvégzett volna. Az útkarbantartás során az alépítmények és a széles sávú infrastruktúra – üzemeltetők költségén történő – elhelyezésére adódó lehetőséget nyilvánosan kihirdették, és azt nem korlátozták, illetve irányították a széles sávú ágazatra. Nem zárható ki azonban, hogy az ilyen munkák állami finanszírozása az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti támogatás fogalmának hatálya alá tartozik, ha azok a széles sávú ágazatra korlátozódnak, vagy egyértelműen arra irányulnak.

maga után, amennyiben azok a széles sávú ágazatra, illetve egy vagy több kiválasztott szélessáv-üzemeltetőre korlátozódnak, vagy egyértelműen rájuk irányulnak.

- (10) A meglévő fizikai infrastruktúrához való átlátható hozzáférés megkönnyítése érdekében a nyilvános hírközlő hálózati szolgáltatóknak joguk van ahhoz, hogy kérésre hozzáférjenek az infrastruktúra helyére és nyomvonalára, típusára és jelenlegi használatára vonatkozó minimális információkhoz, valamint egy kapcsolattartó ponthoz.
- (11) Az összekapcsoltsági eszköztárra vonatkozó ajánlás iránymutatást ad a hálózati összekapcsoltságot elősegítő bevált gyakorlatok kidolgozásához, a széles sávú hálózatok kiépítési költségeinek csökkentéséről szóló irányelvre és az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex rendelkezéseire építve, azzal a céllal, hogy azonosítsa azokat az intézkedéseket, amelyek a leghatékonyabban teszik lehetővé az üzemeltetők számára a nagyon nagy kapacitású hálózatok kiépítését és ösztönzik őket arra. A Bizottság 2021. március 25-én elfogadta az összekapcsoltság közös uniós eszköztárát³², amely a leghatékonyabbnak tekintett bevált gyakorlatokból áll, amelyek lehetővé teszik az üzemeltetők számára a nagyon nagy kapacitású hálózatok kiépítését és ösztönzik őket arra.

7. AZ ELŐNY HIÁNYA

7.1. PIACKONFORM BERUHÁZÁSOK

- (12) Ha egy hatóság a piacgazdasági szereplő elvével összhangban a szokásos piaci feltételek mellett működő magánbefektetőéhez hasonló feltételekkel ruház be a széles sávú infrastruktúra fejlesztésébe, akkor nem valósul meg állami támogatás³³.
- (13) A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az egyenlő bánásmód elvéből az következik, hogy szokásos piaci feltételeknek megfelelő körülmények között az állam által, közvetlenül vagy közvetetten, egy vállalkozás rendelkezésére bocsátott tőke nem minősülhet állami támogatásnak. Amikor egy állami befektető által nyújtott részesedés vagy tőkeinjekció még hosszú távon sem kecsegtet megfelelő jövedelmezőséggel, akkor az ilyen beavatkozás az EUMSZ 107. cikke értelmében támogatásnak tekintendő, és a közös piaccal való összeegyeztethetőségét kizárólag az említett rendelkezésben meghatározott kritériumok alapján kell vizsgálni³⁴.

³² <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/connectivity-toolbox-member-states-agree-best-practices-boost-timely-deployment-5g-and-fibre>

³³ További részletek tekintetében lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 4.2. szakaszát. Megjegyzendő, hogy csak az állam mint gazdasági szereplő szerepéhez kapcsolódó előnyöket és kötelezettségeket lehet figyelembe venni, kizárva azokat, amelyek az állam hatósági szerepéhez kapcsolódnak (pl. ha az állami beavatkozást olyan közpolitikai okok vezérlik, mint a digitális szakadék áthidalása, az állam magatartása, noha közpolitikai szempontból észszerű, olyan megfontolásokat is tartalmazhat, amelyeket egy piacgazdasági szereplő rendes körülmények között figyelmen kívül hagyna).

³⁴ A Bíróság 1991. március 21-i ítélete, Olasz Köztársaság kontra Bizottság, C-303/88, ECLI:EU:C:1991:136, 20–22. pont.

- (14) A piaci feltételeknek való megfelelést előzetesen kell megállapítani³⁵, a beavatkozásról való döntés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján (pl. olyan gazdasági értékeléseken alapuló üzleti terv segítségével, amelyeket hasonló körülmények között egy racionális piacgazdasági szereplő végzett volna az ügylet jövedelmezőségének vagy gazdasági előnyeinek meghatározása érdekében). Az ügylet piaci feltételeknek való megfelelése közvetlenül az ügyletspecifikus piaci információk alapján állapítható meg: amikor az ügyletet közjogi szervek és magánszereplők egyenrangú részvételével hajtják végre³⁶; vagy amikor az ügylet eszközök, áruk és szolgáltatások versenyen alapuló, átlátható, megkülönböztetéstől mentes és feltételekhez nem kötött közbeszerzési eljárás keretében történő adásvételét (vagy más hasonló ügyleteket) foglalja magában³⁷. Ha a közjogi szervek beavatkozása nem a magánszereplők beavatkozásával azonos feltételek mellett zajlik, vagy az ügyletet nem közbeszerzési eljárás útján valósították meg, teljesítményértékeléssel³⁸ vagy más értékelési módszerekkel³⁹ bizonyítható, hogy az ügylet megfelel a piaci feltételeknek. Egyedi szempontok vonatkoznak annak meghatározására, hogy a kölcsönök vagy kezességvállalások feltételei összhangban állnak-e a piaci feltételekkel⁴⁰.
- (15) A széles sávú ágazatban⁴¹ a Bizottság határozathozatali gyakorlatában egyértelművé tette, hogy az állami beruházások piaci feltételeknek való megfelelése bizonyítható⁴²

³⁵ Az utólagos gazdasági értékelések, amelyek visszamenőlegesen azt állapítják meg, hogy az érintett tagállam beruházása ténylegesen nyereséges volt, nem elegendőek.

³⁶ Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 86–88. pontját. Ahhoz, hogy egy ügylet *pari passu* ügyletnek minősüljön, különösen az alábbi szempontokat kell értékelni: a) a közjogi szervek és a magánszereplők beavatkozásáról egy időben döntenek-e, és azokra egyidejűleg kerül-e sor, illetve van-e a beavatkozások között időbeli eltolódás, és ennek során megváltoztak-e a gazdasági körülmények; b) az ügylet feltételei azonosak-e az érintett közjogi szervek és valamennyi magánszereplő számára, az idővel történő kockázatt növekedés vagy -csökkenés lehetőségét is figyelembe véve; c) a magánszereplők beavatkozása tényleges gazdasági jelentőséggel bír-e, és nem csupán jelképes vagy elhanyagolható mértékű; valamint d) az érintett közjogi szervek és magánszereplők az ügylet tekintetében azonos kiindulási helyzetben vannak-e, figyelembe véve például az érintett vállalkozásokkal szembeni korábbi gazdasági kitettségüket, a lehetséges kialakítható szinergiákat, azt, hogy az egyes befektetők által viselt tranzakciós költségek mennyire hasonlóak, illetve a közjogi szervre vagy magánszereplőre jellemző minden olyan egyéb körülményt, amely torzíthatja az összehasonlítást.

³⁷ Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 89–96. pontját.

³⁸ Összehasonlító teljesítményértékelés azon feltételek fényében, amelyek alapján hasonló magánszereplők által végrehajtott hasonló ügyletek hasonló helyzetekben valósultak meg. Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 98–100. pontját.

³⁹ Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 100–105. pontját.

⁴⁰ Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 108–114. pontját.

⁴¹ Lásd a Bizottság C(2007) 6072 végleges határozata (2007. december 11.) a C-53/2006. (korábbi N 262/2005., korábbi CP 127/2004.) számú – Hollandia – Citynet Amsterdam ügyben (HL L 247., 2008.9.16., 27. o.); a Bizottság C(2012) 5051 final határozata (2012. július 25.) az SA.33063. számú – Olaszország – Trentino NGA ügyben (HL C 323., 6. o.). A „Citynet Amsterdam” ügyben a Bizottság megerősítette, hogy az Amszterdam város általi, egy otthoni üvegszál hálózatba (FttH) történő beruházás nem jelentett állami támogatást. A „Trentino” ügyben a Bizottság komoly kétségeinek adott hangot azzal kapcsolatban, hogy a projekt megfelel-e azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján a piaci feltételekkel összhangban lévőnek lehet tekinteni. A Bizottságnak 2012-ben bejelentett Trentino NGN projekt egy Trento tartomány és a Telecom Italia (TI) közötti köz-magán társulásra vonatkozott, amelynek célja az FTTH-t is magában foglaló új generációs hálózat (NGN) kiépítése volt a tartomány távoli területein. A tartomány 50 millió EUR összegű pénzbeli hozzájárulást nyújtott, míg a TI természetbeni hozzájárulást nyújtott volna, beleértve (1) visszavonhatatlan és azonnali használati jogokat (IRU) a meglévő passzív infrastruktúráján (alépítményeken és oszlopokon) és (2) a teljes rézhálózat tulajdonjogát, az ügyleteknek a kiépítendő új FTTH-hálózatba való áttelepítése céljából. Két további

például akkor, ha e beruházásokra ugyanakkor⁴³ és ugyanolyan feltételekkel (és így azonos szintű kockázatok és előnyök mellett) kerül sor, mint egy hasonló méretű és helyzetű, a piacgazdaság szokásos feltételei között működő magánszereplő gazdaságilag jelentős részvételére (pl. a tőkében, teljes összeg, a teljes költségből való részesedés) (a továbbiakban: egyidejű részvétel). Az egyidejűség elemzése az állami támogatás hiánya megállapításának egyik, de nem szükségszerűen az egyetlen eleme. Más tényezők is relevánsak, mint például egy (lehetőleg külső szakértők által validált) előzetes, stabil üzleti terv megléte, amely bizonyítja, hogy a beruházás megfelelő megtérülési rátát biztosít a befektető(k) számára, összhangban azzal a szokásos piaci megtérüléssel, amelyet az üzemeltetők hasonló projektek esetében észszerűen várnának el, figyelembe véve a kockázat szintjét és a jövőbeli várakozásokat (a beruházás belső megtérülési rátájának kiszámítása vagy a nettó jelenérték kiszámítása alapján)⁴⁴. Amint azt a határozathozatali gyakorlat is hangsúlyozza, amikor a projektben magánbefektetők bevonására is sor kerül, elengedhetetlen feltétel, hogy a beruházáshoz kapcsolódó kereskedelmi kockázatot ők is ugyanolyan feltételek mellett magukra vállalják, mint az állami befektető, hogy az állami beruházás ne tartozzon az állami támogatási szabályok hatálya alá⁴⁵. Ugyanez vonatkozik az állami támogatások egyéb formáira, például a kedvezményes kamatozású kölcsönökre vagy a kezességvállalásokra⁴⁶.

- (16) A piacgazdasági szereplő elvével összhangban lévő állami beavatkozás releváns lehet a különböző hálózatkiépítések esetében, különösen a városi/városkörnyéki területeken, ahol elegendő üzleti lehetőség áll rendelkezésre ahhoz, hogy a magán- és állami partnerek szokásos piaci feltételek mellett hitelt érdemlő kereskedelmi

részvényes kisebb pénzügyi részesedésekkel csatlakozott a projekthez. Az első hozzájárulástól számított hat év elteltével vagy az új hálózaton aktivált bizonyos számú vonal után a TI-nek lehetősége volt úgy dönteni, hogy vételi opciót alkalmaz és megszerzi a Trentino NGN teljes tulajdonjogát. Emellett úgy volt, hogy a Telecom Italiát is kijelölik a Trentino NGN-nek a hálózat kiépítésére és üzemeltetésére, valamint a konnektivitási szolgáltatások nyújtására vonatkozó szolgáltatójaként. A Bizottságnak különösen a következőkkel kapcsolatban voltak kétségei: a) a Telecom Italia természetbeni hozzájárulásainak értékelése piaci feltételek alapján történt-e, és azok nem tartalmaztak-e rejtett előnyt a TI számára, és különösen a kikapcsolandó rézhálózat értéke; b) származtak-e rejtett előnyök azokból a külön szerződésekből, amelyek a TI-t mint a Trentino NGN-nek nyújtott szolgáltatások és a végfelhasználóknak nyújtott konnektivitási szolgáltatások szolgáltatójaként jelölik ki; c) a projekt ténylegesen nyereséges volt-e, figyelembe véve a piacgazdasági befektető szempontjait; és d) a Telecom Italia számára elismert vételi opció nem korlátozta-e a PAT hozamát olyan szintre, amelyet egy magánbefektető nem fogadott volna el, tekintettel a PAT mint a projekt pénzügyi befektetője által vállalt kockázat szintjére.

- 42 Lásd: a Bizottság C(2007) 6072 végleges határozata (2007. december 11.) a C-53/2006. (korábbi N 262/2005., korábbi CP 127/2004.) számú – Hollandia – Citynet Amsterdam ügyben (HL L 247., 2008.9.16., 27. o.).
- 43 Az ugyanazon széles sávú infrastrukturális projektre vonatkozó egymást követő állami beavatkozások létezése érvénytelenítheti azt a következtetést, hogy egy piacgazdasági befektető is hasonló intézkedést hozott volna. Lásd e tekintetben az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 81. pontját.
- 44 További információk tekintetében lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 4.2. fejezetét és különösen 101–105. pontját. Lásd még: a Bizottság C(2012) 3025 final határozata (2012. május 8.) az SA.22668. (C 8/2008. [korábbi NN 4/2008.]) számú – Spanyolország – Ciudad de la Luz filmstúdiók ügyben (HL L 85., 2013.3.23., 1. o.); a Bizottság C(2012) 5051 határozata (2012. július 25.) az SA.33063. számú – Olaszország – Trentino NGA ügyben (HL C 323., 6. o.).
- 45 Lásd a széles sávú hálózatokról szóló 2013. évi iránymutatás (17) pontját.
- 46 A Bizottság közleménye az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kezességvállalás formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról (HL C 155., 2008.6.20., 10. o.) és Helyesbítés a közleményhez (HL C 244., 2008.9.25., 32. o.).

beruházásokat hajthassanak végre. Például a városi területeken és a főbb szárazföldi közlekedési útvonalakon, ahol az 5G hálózatok kiépítése magánfinanszírozást vonzhat, a tagállamok mérlegelhetik, hogy magánszereplők és állami szervek milyen mértékben vehetnek részt egy 5G mobilhálózat kiépítési projektjében vagy egy 5G folyosóban a szokásos piaci feltételeknek megfelelően, amely esetben nem valósulna meg állami támogatás. Az ilyen projektek lehetnek közös vállalkozások vagy tőkerészesedési programok, illetve olyan alapok⁴⁷, amelyek támogatják az üzemeltetőket új hálózatok kiépítésében vagy a meglévő hálózatok korszerűsítésében, azzal az általános céllal, hogy további magánberuházásokat vonzzanak. Az ilyen intézkedések nem tartalmazzanak állami támogatást, ha azokat a szokásos piaci feltételekkel összhangban alakítják ki.

a. Széles sávú infrastruktúra üzemeltetése az Altmark-kritériumoknak megfelelően, általános gazdasági érdekű szolgáltatásra (ÁGÉSZ) irányuló megbízás alapján

- (17) Néhány esetben a tagállamok fontolóra vehetik, hogy az elektronikus hírközlő hálózatok biztosítását az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdése⁴⁸, valamint az Altmark-üggyel összefüggő ítélkezési gyakorlat értelmében általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak tekintsék, és ennek alapján nyújtsanak állami finanszírozást. Ebben az esetben az állami támogatás megléte kizárt.
- (18) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatásként meghatározott széles sávú szolgáltatásokért nyújtott kompenzáció nem tartalmaz állami támogatást, amennyiben megfelel az alábbi négy kumulatív feltételnek (az úgynevezett Altmark-feltételek)⁴⁹:
- Először is, az infrastrukturális projekt olyan valódi általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásához szükséges, amelyek ellátása tekintetében a kedvezményezett vállalkozást egyértelműen meghatározott közszolgáltatási kötelezettségekkel bízták meg; a széles sávú hálózatok esetében ez magában foglalja az iránymutatás 3. szakaszában az ÁGÉSZ fogalommeghatározását illetően megállapított feltételeknek való megfelelést is.
 - Másodszor, a kompenzáció kiszámításához alapul vett paramétereket tárgyilagos és átlátható módon, előzetesen megállapították; a széles sáv esetében a kompenzációt indokolt előzetesen megállapítani, hogy fedezze az adott időszakban várható finanszírozási hiányt⁵⁰.

⁴⁷ Lásd az állami támogatás fogalmáról szóló közlemény 108–114. pontját.

⁴⁸ Az ítélkezési gyakorlat szerint az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vállalkozásokat hatósági jogi aktus útján kell e feladattal megbízni. E tekintetben valamely üzemeltetőt közszolgáltatási koncessziós szerződés útján is meg lehet bízni általános gazdasági érdekű szolgáltatással; lásd: a Törvényszék 2000. június 13-i ítélete, EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA kontra Bizottság, T-204/97 és T-270/97 egyesített ügyek, ECLI:EU:T:2000:148, 126. pont; a Törvényszék 2005. június 15-i ítélete, Fred Olsen, SA kontra Bizottság, T-17/02, ECLI:EU:T:2005:218, 186. és 188–189. pont.

⁴⁹ Lásd: a Bíróság 2003. július 24-i ítélete, Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, valamint a Bizottság közleménye és az európai uniós állami támogatási szabályoknak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásának ellentételezésére való alkalmazásáról (HL C 8., 2012.1.11., 4. o.).

⁵⁰ Lásd: a Bizottság C(2016) 7005 final határozata (2016. november 7.). az SA.37183. (2015/NN.) – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügyben (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.).

- Harmadszor, a kompenzáció nem haladja meg a közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtása során felmerülő költségek egészben vagy részben való fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az érintett bevételekre és az e kötelezettségek teljesítéséből származó méltányos nyereségre; a széles sávú szolgáltatások esetében a kompenzációt a nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások nyújtására ajánlott korlátozni.
 - Negyedszer, amikor egy közszolgáltatási kötelezettségek végrehajtásával megbízott vállalkozás kiválasztása nem közbeszerzési eljárás keretében történik, amely lehetővé tenné, hogy azt a jelöltet válasszák, aki a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatást tudja nyújtani, a kompenzáció mértékét egy átlagos, jól vezetett vállalkozás költségeinek elemzése alapján kell megállapítani⁵¹.
- (19) Amennyiben a fenti kritériumok közül legalább egy nem teljesül, az állami beavatkozás az EUMSZ 107. cikke értelmében állami támogatásnak minősül. Ilyen helyzetekben a támogatást az ÁGÉSZ-határozatban vagy az ÁGÉSZ-keretszabályban foglalt összeegyeztethetőségi feltételek fényében indokolt vizsgálni, figyelembe véve az iránymutatás 3. szakaszában említett egyedi feltételeket⁵².

7.2. A FOGYASZTÓKRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS KÖZIGAZGATÁSI INTÉZKEDÉSEK

- (20) Bizonyos feltételek mellett kizárható az utalványokat begyűjtő építőipari vállalkozások előnyben részesítése, például ha az intézkedést általános közigazgatási intézkedésként alakították ki. Ez a helyzet állhat fenn azokban az esetekben, amikor a tagállam utalványokat kínál olyan egyéni fogyasztóknak, akik nem végeznek gazdasági tevékenységet, általános építési munkákhoz, például az új építkezések és/vagy épületek okos funkciók fogadására való alkalmasságának biztosítása érdekében. Ebben az esetben az állami támogatás fennállásának kizárása érdekében az utalványokat indokolt a végfelhasználóknak valamennyi közműre (beleértve többek között a villamos energiát, a gázt, a vizet és a házon belüli vezetékeket) vonatkozó általános munkákra való felhasználás céljára kínálni. A végfelhasználók szabadon választhatják ki az építési vállalatot az általános munkákhoz, és szabadon kapcsolódhatnak bármely olyan közműszolgáltatóhoz (beleértve az elektronikus hírközlési szolgáltatókat is), amely szolgáltatásokat nyújt a létesítmények számára. Az utalványok igénybevételének lehetőségét valamennyi érdekelt üzemeltető számára átlátható és megkülönböztetésmentes módon indokolt felkínálni (nem korlátozva az elektronikus hírközlési szolgáltatókra és nem rájuk irányulóan, hanem e lehetőségnek nyitva kell állnia valamennyi érintett közmű, például a villamos energia, a gáz, a víz stb. előtt).

⁵¹ Egyes széles sávú ügyekben a Bizottság elismerte, hogy az Altmark-kritériumok teljesülése miatt nem áll fenn állami támogatás, pl. az N381/2004. számú – Franciaország – Projet de réseau de télécommunication haut débit des Pyrénées Atlantiques ügyben 2004. november 16-án hozott C(2004) 4343 végleges bizottsági határozatban (HL C 162., 2005.7.2., 5. o.), az SA.21630. (N 331/2008.) számú – Franciaország – Réseau à très haut débit en Hauts-de-Seine ügyben 2009. szeptember 30-án hozott C(2009) 7426 végleges bizottsági határozatban (HL C 256., 2010.9.23., 1. o.), valamint az SA.37183. (2015/NN). számú – Franciaország – Plan France Très Haut Débit ügyben 2016. november 7-én hozott C(2016) 7005 végleges bizottsági határozatban (HL C 68., 2017.3.3., 1. o.).

⁵² Ilyen esetekben az intézkedéseket az ÁGÉSZ-határozatnak vagy az ÁGÉSZ-keretszabálynak megfelelően szükséges kialakítani, figyelembe véve az ezen iránymutatás 3. szakaszában foglalt egyedi feltételeket, vagy adott esetben az *Altmark*-feltételekkel összhangban alakíthatók ki.

8. A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI KERESKEDELEMRE GYAKOROLT HATÁS ÉS A VERSENYTORZULÁS HIÁNYA

- (21) A csekély összegű állami támogatásokról szóló rendelet⁵³ hatálya alá tartozó, csekély összegű állami támogatást tartalmazó, vagy a csekély összegű támogatásokról szóló ÁGÉSZ-rendelet⁵⁴ hatálya alá tartozó esetekben a versenytorzulás eleve kizárható. A csekély összegű támogatásokról szóló rendelet hatálya alá tartozó esetekben nincs szükség a Bizottság előzetes jóváhagyására. A tagállamoknak az ilyen állami támogatásról még tájékoztatniuk sem kell a Bizottságot.
- (22) A közigazgatási épületekben létrehozott wifipontokon keresztül annak érdekében nyújtott szolgáltatások, hogy a polgárok hozzáférjenek a közszolgáltatásokhoz és információkhoz, bizonyos feltételek mellett nem feltétlenül torzítják a versenyt, illetve fenyegetnek annak torzításával⁵⁵.

⁵³ A Bizottság 1407/2013/EU rendelete (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 352., 2013.12.24., 1. o.).

⁵⁴ A Bizottság 360/2012/EU rendelete (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.).

⁵⁵ A tevékenység nem gazdasági jellegűnek minősülne, és így nem tartozna az állami támogatási szabályok hatálya alá, ha az ilyen wifi-hálózatokon (közszektorbeli weboldalakon és a közszolgáltatók honlapjain) kizárólag közszolgáltatásokat és közsférára vonatkozó tartalmakat tennének hozzáférhetővé, biztosítva a közszolgáltatások ingyenes online hozzáférhetőségét, amely ingyenesen offline is elérhető lenne (például közigazgatási információk, e-kormányzat vagy nem kereskedelmi jellegű turisztikai információk). A nem gazdasági jelleg megőrzése érdekében a tagállamoknak indokolt nem megengedniük az új hálózat kereskedelmi hasznosítását lakossági vagy üzleti felhasználók számára széles sávú szolgáltatások nyújtása céljából, ezáltal mérsékelve a korlátlan széles sávú internet-hozzáférés helyettesíthetőségének kockázatát, és csökkentve a hasonló tartalmakat és/vagy szolgáltatásokat kínáló harmadik felekkel szembeni versenytorzulás kockázatát (az NN24/2007. számú – Cseh Köztársaság – Prágai városi vezetékek nélküli hálózat ügyben 2007. május 30-án hozott C(2007) 2200 bizottsági határozat [HL C 141., 2007.6.26., 2. o.]).

III. MELLÉKLET – A SZÉLES SÁVÚ HÁLÓZATOK TÁMOGATÁSÁRA IRÁNYULÓ JELLEMZŐ BEAVATKOZÁSOK

- (1) Határozathozatali gyakorlatában a Bizottság megfigyelt bizonyos ismétlődő finanszírozási mechanizmusokat, amelyeket a tagállamok a széles sávú hálózatok kiépítésének előmozdítására használnak, és amelyek jellemzően az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülnek, kivéve, ha a finanszírozást piaci feltételek mellett, a piacgazdasági befektető elvével összhangban hajtják végre (lásd: II. melléklet). Az alábbi felsorolás nem kimerítő, és csupán tájékoztató jellegű, mivel a hatóságok a szélessávúhálózat-kiépítés támogatásának egyéb formáit is kidolgozhatják, vagy eltérhetnek a bemutatott modellektől.
- (2) Résfinanszírozási modell: A résfinanszírozási modellben a tagállam a kereskedelmileg életképes lehetőség és a támogatást nyújtó hatóság által elérni kívánt cél közötti különbség finanszírozásával támogatja a helyhez kötött vagy a mobilhálózatok kiépítését⁵⁶. A tagállam⁵⁷ közvetlen pénzügyi támogatást vagy szubvenciót nyújt a széles sávú befektetőknek⁵⁸ a hálózat tervezéséhez, kiépítéséhez, kezeléséhez és kereskedelmi hasznosításához, figyelembe véve a vonatkozó bevételeket és az észszerű nyereséget. A résfinanszírozási modellben az észszerű nyereséget az a tőkemegtérülési ráta határozza meg, amelyet egy befektető megkövetelne, figyelembe véve a széles sávú ágazatra jellemző kockázati szintet és a nyújtott szolgáltatások típusát. Az elvárt tőkemegtérülési ráta jellemzően a súlyozott átlagos tőke költség (WACC) segítségével határozható meg. Az észszerű nyereség meghatározásakor a tagállamok ösztönző kritériumokat állapíthatnak meg, különösen a nyújtott szolgáltatás minősége és a termelési hatékonyság növelése tekintetében. A hatékonyság növelése nem ronthatja a nyújtott szolgáltatás minőségét. A termelési hatékonyság növeléséhez kötődő esetleges jutalmakat olyan szinten kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye a növekmények arányos felosztását a széles sávú hálózatba befektető és a tagállam és/vagy a végfelhasználók között. A résfinanszírozási modell szerint az épített infrastruktúra teljes mértékben a támogatás kedvezményezettjének tulajdonában van, és e kedvezményezett viseli az új infrastruktúra kiépítésével és az elegendő ügyfél szerzésével járó kockázatokat.
- (3) Természetbeni támogatás: Ebben az esetben a tagállamok a meglévő vagy az újonnan épített infrastruktúra elektronikus hírközlési szolgáltatók rendelkezésére bocsátásával támogatják a helyhez kötött vagy a mobil széles sávú hálózatok kiépítését. Ez a támogatás sokféle formában megvalósulhat; a tagállamok leggyakrabban passzív széles sávú infrastruktúrát biztosítanak építési munkák végzése (például út felásása), alépítmények vagy sötétszál elhelyezése, illetve a meglévő infrastruktúrához (például alépítményekhez, oszlopokhoz, tornyokhoz) való hozzáférés biztosítása révén.
- (4) Közvetlen beruházási modell: A közvetlen beruházási modellben a tagállam helyhez kötött hálózatot vagy mobilhálózatot épít, és azt közvetlenül a közigazgatás egy ágán

⁵⁶ A „résfinanszírozás” a beruházási költségek és a hálózat élettartama alatt várható nyereség közötti különbséget jelenti.

⁵⁷ Vagy a támogatást nyújtó bármely más hatóság.

⁵⁸ A „befektetők” kifejezés olyan vállalkozásokat vagy elektronikus hírközlő hálózatok olyan üzemeltetőit jelöli, amelyek széles sávú infrastruktúra kiépítésébe és telepítésébe fektetnek be.

vagy egy házon belüli üzemeltetőn keresztül üzemelteti⁵⁹. Az államilag finanszírozott hálózatot gyakran kizárólag nagykereskedelmi hálózatként működtetik azzal a céllal, hogy azt megkülönböztetésmentesen a kiskereskedelmi széles sávú szolgáltatók rendelkezésére bocsássák.

- (5) Koncessziós modell: A koncessziós modellben a tagállam finanszírozza egy olyan helyhez kötött vagy mobil széles sávú elektronikus hírközlő hálózat kiépítését, amely továbbra is állami tulajdonban van, de amelynek üzemeltetését versenyeztetési kiválasztási eljárás keretében felkínálják egy elektronikus hírközlési szolgáltatónak a hálózat kezelése és kereskedelmi hasznosítása céljából. A hálózatot elektronikus hírközlési szolgáltató üzemeltetheti úgy, hogy kizárólag nagykereskedelmi szolgáltatásokat nyújtson, vagy úgy, hogy nagy- és kiskereskedelmi szolgáltatásokat egyaránt nyújtson.

⁵⁹ Az N 330/2010. számú – Franciaország – Programme nationale „Très Haut Débit” – Volet B ügyben 2011. október 19-én hozott C(2011) 7285 végleges bizottsági határozat (HL C 364., 2011.12.14., 2. o.), amely különböző beavatkozási módokra terjedt ki, többek között arra, hogy a területi önkormányzatok (collectivités territoriales) „régie” műveletként saját széles sávú hálózatokat üzemeltethetnek.

IV. MELLÉKLET – A TAGÁLLAMOK ÁLTAL AZ ÁTLÁTHATÓSÁGI KÖTELEZETTSÉGEK ALAPJÁN KÖZZÉTEENDŐ INFORMÁCIÓK

Az iránymutatás (202) b) pontjában említett, az egyedi odaítélésekre vonatkozó információknak a következőket kell tartalmazniuk⁶⁰:

- Az egyedi támogatás kedvezményezettjének megnevezése
 - név
 - a támogatás kedvezményezettjének azonosítója
- A támogatás kedvezményezettjének típusa a kérelem benyújtásának időpontjában:
 - kkv
 - nagyvállalkozás
- Annak a régiónak a megnevezése NUTS II szinten vagy annál alacsonyabb szinten, ahol a támogatás kedvezményezettje található
- Az adott támogatás kedvezményezettje fő ágazatának vagy tevékenységének alágazat szerinti azonosítója (három számjegyű numerikus kód)⁶¹
- A támogatástartalom teljes összege, nemzeti pénznemben kifejezve. Adókedvezmény formájában nyújtott támogatás esetén az egyedi támogatás összegére⁶² vonatkozó információ a következő sávok formájában is megadható (millió EUR):
 - [0,1–0,5],
 - [0,5–1],
 - [1–2],
 - [2–5],
 - [5–10],
 - [10–30],
 - [30–60],
 - [60–100],
 - [100 és több].
- Ha eltér a támogatástartalomtól, a támogatás teljes névleges összege, nemzeti pénznemben kifejezve⁶³

⁶⁰ Kellően indokolt esetben és a Bizottság beleegyezésével az üzleti titok és más bizalmas információk kivételével (a Bizottság közleménye az állami támogatásokra vonatkozó határozatokkal kapcsolatos szakmai titoktartásról, C(2003) 4582 (HL C 297., 2003.12.9., 6. o.).

⁶¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o.).

⁶² A közzeendő összeg a maximális engedélyezett adóelőny és nem az évente levonásra kerülő összeg (pl. adójóváírás esetében a maximális engedélyezett adójóváírást kell közzétenni, és nem a tényleges összeget, amely függhet az adóköteles jövedelemtől és évente változhat).

⁶³ Bruttó támogatási egyenérték vagy – adott esetben – a beruházás összege. Működési támogatás esetében megadható a kedvezményezettenkénti éves támogatási összeg. Adóintézkedés formájában megvalósuló programok esetében ez az összeg megadható a (139) pontban meghatározott sávokkal. A közzeendő

- Támogatási eszköz⁶⁴:
 - vissza nem térítendő támogatás/kamattámogatás/adósságelengedés
 - hitel/visszafizetendő előlegek/visszatérítendő támogatás
 - kezességvállalás
 - adókedvezmény vagy adómentesség
 - kockázatfinanszírozás
 - egyéb (kérjük, fejtse ki)
 - Az odaítélés dátuma és a közzététel dátuma
 - A támogatás célkitűzése
- A támogatást nyújtó hatóság vagy hatóságok megnevezése
- Adott esetben a megbízott szerv neve és a kiválasztott pénzügyi közvetítők neve
- A támogatási intézkedésre mutató hivatkozás az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott határozatban foglaltak szerint

összeg a maximális engedélyezett adóelőny és nem az évente levonásra kerülő összeg (pl. adójóváírás esetében a maximális engedélyezett adójóváírást kell közzétenni, és nem a tényleges összeget, amely függhet az adóköteles jövedelemtől és évente változhat).

⁶⁴ Amennyiben a támogatást több támogatási eszközből nyújtják, a támogatási összeget eszközönként kell megadni.

V. MELLÉKLET – A TAGÁLLAMOK ÁLTAL A JELENTÉSTÉTELI KÖTELEZETTSÉGEK ALAPJÁN KÖZZÉTENENDŐ INFORMÁCIÓK

Az iránymutatás (208) pontjában említett jelentésnek a vonatkozó jelentéstételi időszakra és az ezen iránymutatás alapján jóváhagyott támogatási intézkedés alkalmazásában végrehajtott minden egyes projektre vonatkozóan információkat kell tartalmaznia a következőkről:

- a támogatás kedvezményezettjének vagy kedvezményezettjeinek neve,
- a projekt összköltsége (vagy becsült összköltsége) és a csatlakoztatható helyszínenkénti átlagos költség (az I. melléklet (10) pontja szerint meghatározva),
- odaítélt támogatási összeg és támogatási kiadások,
- támogatási intenzitás,
- az állami finanszírozás forrásai,
- az állami beavatkozás előtti és utáni lefedettségi arányok (abszolút értékben és százalékban kifejezve),
- Az elektronikus hírközlő infrastruktúra kiépítését támogató projektek esetében:
 - az infrastruktúra üzembe helyezésének időpontja,
 - az államilag finanszírozott infrastruktúrán alkalmazott technológia,
 - a nyújtott szolgáltatások minimális és átlagos (feltöltési és letöltési) sebessége,
 - a kínált nagykereskedelmi hozzáférési termékek, beleértve a hozzáférési feltételeket és az árakat/árazási módszertant. Ésszerű igény alapján kért nagykereskedelmi hozzáférési termékek és az ilyen kérelmek kezelése,
 - a hozzáférést igénylők és a nagykereskedelmi hozzáférést igénybe vevő szolgáltatók száma,
 - az államilag finanszírozott infrastruktúra által csatlakoztatható háztartások és vállalkozások száma,
 - elterjedési arányok.
- Az elektronikus hírközlési szolgáltatások elterjedését támogató projektek, például utalványok esetében:
 - a támogatási intézkedés időtartama,
 - az utalvány értéke,
 - a támogatott előfizetések/szolgáltatások, beleértve az ügyféleszközök vagy a magánterületen található, épületen belüli vezetékek és/vagy bekötő kábelek támogatását,
 - elterjedési arány és a támogatási intézkedés előnyeiből részesülő végfelhasználók száma (kategóriánként, pl. egyéni végfelhasználók, kkv-k, valamint a támogatott előfizetések/szolgáltatások típusa szerint),
 - a támogatásra jogosult széles sávú szolgáltatók száma,

- azon széles sávú szolgáltatók száma, amelyek ténylegesen részesültek a támogatási intézkedés előnyeiből,
- az üzemeltetők piaci helyzetének alakulása a támogatott előfizetések/szolgáltatások típusa szerint, figyelembe véve a vonatkozó infrastruktúrát és technológiákat (azaz FTTH, FTTC, DOCSIS, FWA stb.),
- nagy- és kiskereskedelmi árak az intézkedés végrehajtása előtt és után.